

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1764

Bernhardus I.

[urn:nbn:de:bsz:31-295098](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295098)

PERIODUS IV.

SIVE

BERNHARDIANA.

CAPUT I.

BERNHARDUS I.

AB A. 1372 --- 1431.

§. I.

Periodum Badensis Historiæ aggredior, multitudine Introitus.
 & gloria rerum gestarum præ ceteris elaram.
 Tribus ea superbit Marchionibus, patre, filio,
 nepote, qui singuli Marchiam omnem soli rexe-
 runt potenter; nominis sui fama per orbem illu-
 stres, magnitudine mentis in Annalibus noti. Bernhardum, Ja-
 cobum, Carolum intelligo, qui 103. annorum epocham complent.

Hos inter omnium judicio primatum tenet Bernhardus, ^{Bernhar-}
 princeps ad ardua natus; regiminis diuturnitate & gloria avis suis ^{us I,}

Tom. II.

I

BERNH. I.

& omnibus seculi sui Marchionibus major; dignus, qui non Marchionatum modo, sed Imperium regeret.

Regimen ejus in turbida illa tempora incidit, quibus Wenceslaus Cæsar Imperiales Civitates in Principum ordinem, Principes vicissim in Civitates commoverat. Bernardi pater distracta quædam Marchionatus Badensis membra revocavit ad corpus. Bernhardus Hachbergensem Marchiam eidem conjunxit; quin & terras novas adjecit. His nervis instructus prudens & bellicæ indolis princeps, fratre quoque sine prole defuncto, solus Marchiam regens, in Martis theatro comparere cœpit, ut contra multiplices hostes jura sua sociosque defenderet, bellaque undique illata repelleret.

§. II.

Tutela
ejus.

Bernhardi & Rudolphi fratris ejus tutelam gessit Rupertus I. Palatinus Elector, qui jus torcularis Monasterio Albæ Dominorum A. 1377. tutor confirmavit. Bernhardus regimen adiens, Rudolphi fratris tutelam ad annum usque 1380. gessit, quo divisionis pactum inivit cum fratre, sibi que Pforzheimium atque Durlacum cum inferioribus terris retinuit; Badam cum superiori Marchia fratri relinquens; (a) qui A. 1391. extinctus, Bernhardo soli Marchiam omnem reliquit.

(a) Instrumentum divisionis non reperi. Verisimile est, divisionem eodem anno 1380. factam, quo pacta familiæ inter se fratres inierunt. Legitimam ætatem attingisse tum videtur Rudolphus, cujus tutelam adhuc gesserat frater A. 1379.

§. III.

Bernhardus Equestribus ludis A. 1374. Eslingæ adolescens interfuit. (b) Initia Bernhardi.

Quadriennio post ei & Electori Palatino Spirensis Episcopatus defensio, a Carolo IV. Imperatore, commissa est. (c)

A. 1379. Rupertus senior & junior, Otto, Stephanus, Fridericus, Johannes & Rupertus, Palatini Ducesque Bavariæ & Bernhardus Marchio noster, suo & tutorio Rudolphi fratris nomine, foedus mutui auxilii cum Civitatibus Sueviæ Imperialibus, in quinque annos Badæ, die Sancti Ulrici iniverunt. (d) Pactum familiæ cum fratre.

Unde factum, ut in magno illo VII. Rhenensium & XXXIII. Suevicarum Civitatum foedere A. 1381. Spiræ contracto, & accedente paulo post Ratisbona, in decennium renovato, Bernhardus & Rudolphus, Marchiones Badenses, nominatim exciperentur; (e) nisi alteruter unam ex foederatis Civitatibus injuste petierit bello. (f)

Tom. II.

I 2

(b) CRUSIUS *Suevicor. Annal.* Part. III. Lib. V. pag. 285.

(c) SIMONIS *historische Beschreibung aller Bischöffe von Speyer*, in Adolpho Episcopo pag. 138.

(d) DATT. *de pace publica* Lib. I. Cap. 6. pag. 39.

(e) LEHMANN. in *Chronico Spirensi* Lib. VII. Cap. 66. pag. 747. & 748.

(f) DATT. l. c. Cap. 8. n. 12.

§. IV.

A. 1380. die Sancti Galli Heidelbergæ, inter Bernhardum & Rudolphum Marchiones, fratres, conditum est Familiæ Pactum in has leges:

1. Marchionatus Badensis nunquam plures, quam duo, habeat Regentes, five maneat in statu præfenti, five ditionibus augeatur.
2. Marchiones Regentes sint compotes mentis, animo & corpore fani.
3. Jus primogenituræ in utraque linea observetur.
4. Appanagiati singuli annuos 500. florenos accipiant.
5. Dos filix principis fit 6000. florenorum.
6. Alienatio terrarum prohibetur.
7. Oppigneratio earum limitatur.
8. Prohibetur, ne quid ex Marchicis terris Argentinensi aut Spirensi Episcopis, nec Comiti Wirtenbergiæ vendatur; vicinorum Magnatum ne augeatur potentia.

§. V.

Acta
A. 1381.
& sq.

A. 1381. Bernhardus, cum Rudolpho fratre, Albertum de Enzberg, dictum Schuhelin, de parte sua munimenti Enzberg, reservato sibi jure aperturæ, investivit. Eodem anno Eberhardus & Ulricus filius ejus, Wirtenbergæ Comites, Bernhardo & Ru-

dolpho fratribus omnem se duros operam promiserunt, ne munimentum Straubenhart, communi ipsorum consilio destructum, restauraretur.

A. 1382. Argentinenses una cum Lüzelsteinensibus, castrum *Chatelot* in Montisbeliardensi Comitatu, ob frequentes rapinas, ex eo in finitimos exercitas, funditus destruxerant. Vergius, Burgundiæ Comes, ad quem Castrum pertinuerat, vindictam sumpturus, collecta magna militum manu, Dominorum de Lüzelstein & de Vinstingen terras ferro & igne delevit. Argentinenses eorumque Episcopus, Marchiones Badenses, alique Barones, Civitates & Nobiles, junctis inter se armis, in bellum adversus Comitem profecti sunt, qui, cum viribus suis diffideret, celeri fuga sibi consulere, quam dubio Marti se suorumque fortunas committere maluit. (g)

§. VI.

Eodem anno Wenceslaus Cæsar Bernhardum de Marchionatu & terris, a Graba usque ad flumen Schwarzach, investivit Francofurti. Feudalibus literis Castrum *Iberg* quoque infer-
Investitura Wenceslai Imp.

tum. (h) Quin & mentio fit Provincialis Judicii, vectigalium in

I 3

(g) KOENIGSHOV. Chron. Cap. 5. §. 160. aliaque Chronica Mscpta Argent.

(h) *Iberg* castrum hodie dirutum est in Marchionatu Badensi, supra Steinbacum.

BERNH. I.

Sellingen ad Rhenum, in vico Raftatt, in oppido Ettlingen, in Schreck ad Rhenum, ut & aliorum jurium, quæ in terris ejus ipsi competebant. Nec omitti Judæi. (i) Posteriores hæ partes in literis feudalibus Caroli IV. omiffæ fuerunt.

Biennio post Leopoldus, Austriæ Dux, Aufriacarum in Brisgovia terrarum advocatum constituit Bernhardum. (k)

A. 1383. Bernhardus oppida Bellichheim & Bellheim, Imperii pignora, quæ jam a Rudolpho, Bernhardi patre, Elector Palatinus ante vicennium redemerat, eidem redimenda concessit, addita quoque facultate Civitatem Elpingensem (Eppingen) reluendi; (e) quam tamen A. 1424. demum Electori dimisit.

A. 1387. Wenceslaus Imperator Marchioni privilegium de non evocando indulgit; ne ministeriales ejus vel subditi in aliis, quam Marchicis Judiciis convenirentur.

§ VII.

Bellum
cum Sue-
vici Civ-
tatibus.

A. 1388. diurnæ Principes inter & Suevici Fœderis Civitates discordiæ eruperunt in bellum; quo durante Badenses quoque ditones vastatæ sunt. Stephanus & Fridericus, Bavaricæ

(i) Literæ hæ investituræ extant in Cod. Diplom.

(k) Tabularium Bada-Badenfe.

(e) Electa juris publici Hist. Palat. illustrantia pag. 160. 162.

Duces, A. 1387. Salisburgensem Archi-Præfulem Pilegrinum, memoratas ob Civitatum cum Principibus lites, captivum tenuerunt. (l) Civitatibus autem, Pilegrini fociis, cum quoque damna inferrent, fœderatæ per Sueviam, Bavariam & Franco-
 niam Civitates, communicato cum Rhenensibus consilio, Bavar-
 iæ Ducibus eorumque fociis bellum denuntiarunt. (m). Præci-
 pius turbarum auctor fuit Wenceslaus Cæsar, Principibus infensus,
 quod de eo deponendo consilia nuper agitassent. (n) Unde non
 solum de patrocínio suo certas jussit esse Civitates, sed & ipse in-
 dicto Bavarie Ducibus bello, publice Civitatum partes ample-
 xus est. (o) Bellum hoc in Bavaria initium ceperat, inde per
 Franconiam Sueviamque se extendit ad Rhenum. Rhenenses,
 Alfaticæ & Wetteravicæ Civitates, a Wenceslao excitatæ, Ru-
 perti Electoris Palatini terras invaserunt, ut ab auxilio Bavarie
 Ducibus ferendo eum arcerent, sed victæ sunt à Ruperto Civi-

(l) AVENTIN. *Hist. Bojor.* Lib. VII. Cap. 22. §. 8. HUNDII *Metrop. Salis-
 burg.* Tom. I. pag. 17. ADLZREITTER *Annal.* Part. II. Lib. VI. §. 17.

(m) De bello hoc scripsit TRITHEMIUS in *Chron. Hirsaug.* ad A. 1388.
 KOENIGSHOV. in *Chron.* Cap. 5. §. 178. sqq. AVENTINUS Lib. VIII,
Chron. Mscpta Muegii aliorumque.

(n) LEHMANN. Lib. VII. Cap. 69. pag. 766. ubi literas Wenceslai exhibet,
 quæ id manifeste docent.

(o) Idem l. c. pag. 756.

BERNHI.

tatum copiae, duobus proeliis; altero ad Spiram, altero ad Francofurtum commisso. In Suevia praesertim atque Bavaria, magno animorum ardore res gesta. Vici utrimque magno numero exusti.

§. VIII.

Pax
Egrana.

At Wenceslaus, semper animo hærens, prodita denique Civitatum causa, transfuit ad Principes. Literas dehortatorias ad Salisburgensem Archiepiscopum dedit, (p) quem paulo ante adversus Principes in bellum stimulerat. Unde, confluentibus ad Wenceslaum Principibus Civitatumque legatis, A. 1389. mense Majo funesta Civitatibus illa Pax Egræ composita, qua rescisso Civitatum & Principum fœdere, pax publica ad Rhenum, in Suevia, Bavaria, Franconia, Thuringia, Misnia, in sexennium ordinata, atque statutum, ut Civitates tum demum pacis hujus essent participes, si vel amice, vel coram arbitris, ad id electis, de bello cum Principibus transfegerint. Civitates, magno ære Principibus soluto, Egranæ Paci accefferunt paulatim. (q) Bernhardus Marchio, ipse licet non implicitus bello, damni tamen nomine

(p) Exhibet illas LEHMANNUS l. c. pag. 765.

(q) Vid. KOENIGSHOV. Cap. 5. §. 196. & LEHMANNUS in Chron. Spir. Lib. VII. Cap. 69. pag. 767.

ne XV. mille florenos a Spirensibus postulavit. (r) Argentinenses paulo post suam quoque partem solverunt. (s)

§. 1X.

Principes & Civitates, in varios districtus divisi, totidem ^{Rhenensis.} paces particulares condiderunt. Ad Rhenum Moguntinus Antistes, Ruperti, Comites Palatini, Fridericus Argentinensis Episcopus, Bernhardus & Rudolphus Marchiones Badenses, cum Civitatibus Moguntia, Argentorato, Wormatia, Spira, Francofurto, Fridberga, Gelnhusa, Hagenoa, Selsa, Wisenburgo, Selestadio & Ehenhemio, peculiari formula, jurejurando firmata, mense Junio A. 1389. pacem fecerunt. Conventum quoque de numero hastiferorum, (*Gleven*) quos singuli, redigendis in ordinem turbatoribus pacis, contributorent. Bernhardus & Rudolphus Marchiones quisque duodecim milites darent. (t)

A. 1391. Fleckensteinensibus Dynastis auxilio fuit Bernhardus contra Advocatum provincialem & civitatem Hagenoensem, qui de vicis quibusdam cum Fleckensteinensibus litesalebant. (u)

Tom. II.

K

(r) LEHMANNUS l. cit.

(s) Vid. infra ad A. 1393.

(t) Instrument. exhibet WENCKER *de Uffburgeris* pag. 150.(u) HERZOG *Chron. Alsat.* Lib. IV. Cap. 7. pag. 159.

Eodem anno Marchio noster Ruperto II. Electori Palatino concessit, ut novo Rheni alveo ad Lidolsheimium ducto, Gemersheimensis oppidi ruinam præverteret. (x)

§. X.

Bellum
Argenti-
nense.

A. 1392. (y) Bernhardus novo cum Argentinensibus bello implicitus est; cujus originem & fata paucis exponam. Bruno, Rapoltsteinensis Dynasta, cui civitatis jus concesserant Argentinenses, A. 1388. militem Anglum Johannem de Harleston, custodiæ mandaverat in Gemariæ Castro. (z) Rex Angliæ de liberando hoc milite literis aliquoties cum Argentinensibus egit. Bruno jure suo se usum cum pertinaciter contenderet, vimque ei inferre nolissent Argentinenses, res a Rege Angliæ ad Wenceslaum Imperatorem delata, qui civitatem indicta causa proscripsit, sententia Burglitzii data A. 1390. Dimissus e captivitate Harlestonius. Argentinenses de abolenda proscriptione Pragam miserant legatos, qui ne in conspectum quidem Regis ad-

(x) Agri tum Lidolsheimensis pars, quam WILDICH appellant, trans Rhenum rejecta.

(y) Errant Auctor Anonym. Paraleipom. *Urspergensis Chronico* additorum pag. 282. CASPAR HEDION *Chron.* pag. 598. alique plures, qui bellum hoc ad A. 1388. referunt.

(z) Causas hujus detentionis ex Archivo Rapoltsteinensi narrat WENCKE-
RUS *de Usburgeris* pag. 179. qui & alia huc spectantia documenta ex Archivo Argent. producit.

missi, re infecta domum redierunt. Sed intercedentibus Argentinensium amicis, Lambertus Bambergensis Episcopus & Worzi-
bojus de Swimar, Advocatus provincialis Alsatiae, a Rege nomi-
nati, A. 1391. Moguntiae cum Argentinensibus transfegerunt,
ut solutis 4500. florenis, a proscriptione liberarentur. Verum
enimvero Bernhardus Marchio Badensis, ut & Hachbergæ ac
Saufenbergæ Marchiones, Fridericus Argentinensis Antistes, (a)
Eberhardus Wirtembergæ Comes, Dux Geldriae, Dux Juliaci,
Comites Kiburgi, Leiningæ, Lützelsteinii, Fürstenbergæ, Nassov-
iæ, Salmæ, Blanckenbergæ, Sarwerdæ, Dynastæ Thierstei-
nii, Bitenses, Lichtenbergenses, Geroldseckii, & Offenfarum pri-
mus auctor Bruno Rapoltsteinensis, aliique longo numero fo-
cii, (b) pacem impediverunt.

§. XI.

Argentinensium dominatus in Rheno, quem firmo pon-
te flumini imposito, (c) præfidiisque firmato, haud ita pridem

Ejus cau-
sæ.

Tom. II.

K 2

(a) Continuator KOENIGSHOVII apud SCHILTERUM pag. 757. auctor
nobis est Episcopum Argent. ad centum membranas blancas (*Cartes
blanches*) a Wenceslao impetrasse, figillo Imperiali munitas, quibus ille
principes multos ad bellum excitavit.

(b) Continuator KOENIGSHOVII l. c. pag. 756. & 758. CRUSIUS *Annal.
Suevicor.* Part. III. Lib. VI. p. 314. & *Chronica Mipta Argent. Muegii &
aliorum.*

(c) Vid. infra in Rudolpho ad A. 1388.

BERNH. I.

stabiliverant, odia vicinorum adauxit; quibus periculosum videbatur, quod liberum Argentinatibus esset, finitimos trans Rhenum agros, quoties libuisset, aggredi & infestare impune. De vectigali non loquor; nec de veteri querela, quod externos subditos in cives, quos Usburgeros & Pfalburgeros vocant, aliarum quoque Civitatum receperint more. Quin & ex Magnatibus plures oppugnationibus, ære alieno censibusque Civitati pridem fuerant obstricti; quæ debita bello se extincturos speraverant. Bernhardum speciatim stimulabat Selsa, majoribus ejus ab Argentinensibus ademta atque everfa; Marchionatus Badensis, in nupero inter Civitates & Principes bello per Argentinenses eorumque socios vastatus. (d)

§. XII.

Fata.

Principes ergo, junctis cum Advocato provinciali Alfatiae copiis, A. 1392. mense Septembri inopinato Argentoratum aggressi sunt bello; positisque cis & trans Rhenum castris omnem ejus agrum ferro & igne vastarunt; velitationibus multis ad ipsa civitatis moenia commissis. Pontem novum Rheni ab utraque fluminis parte oppugnarunt foederati. Dimissæ versus eum naves sulphure & pice ardenti refertæ, sed Argentinensium industria depulsæ. Aliæ prægrandes adversus pontem actæ, pilas everfuræ, caruerunt quoque successu.

(d) Literæ Bernardi de A. 1393. infra pag. 77. not. h.

Inter hæc Argentinenses frequentes ex urbe irruptiones fecerunt, multis hostium occisis, vel in captivitatem abductis. Quin & ipsi in Episcopi terras & Marchionatum Badensem, bis facta incursione, magna cum præda redierunt in urbem.

Eodem tempore Spanheimensis Comes & Scultetus Oppenheimensis cum Wormatiensium, Moguntinensium & Spirensium legatis Argentinam venerunt, de bello componendo tractaturi. Centum millia florenorum, inter Principes dividenda, ab Argentinensibus petebantur. Judicem litium sese obtulit Provincialis Advocatus Alsatiae: sed conditiones ab Argentinensibus rejectæ. Advocatus cum parte copiarum in Bohemiam mox abiit. Marchio Badensis cum Wirtembergico Comite aliisque fœderatis, reversi sunt domum. Argentinenses, missis Pragam legatis, pacem a Wenceslao tandem obtinuerunt.

§. XIII.

A. 1393. Pax Betteleriae conclusa. Argentinenses, soluti Exitus. 32000. florenis, in gratiam reducti. (e) Compensata sunt damna durante bello illata; restituti captivi. Confirmatus Argentinensibus Rheni pons & jura ponti annexa. (f)

K 3

(e) Instrumentum extat apud WENCKERUM *de Ußburgeris* pag. 191.

(f) Peculiare Diploma Wenceslai pro ponte Rhenensi A. 1393. datum, exhibet.

IDEM l. c. pag. 197.

Dies brevi post Hagenoam indictus est, quo reliqua componerentur gravamina. (g) Comparuit inter Principes Bernhardus, & bis mille florenis ab urbe acceptis, omni, quam ante bellum intenderat, liti renunciavit. (h)

(g) DANIEL SPECKLIN *Chron. Mfpt.* & HERZOG. *Chron. Aft.* Lib. IV. p. 104. Conventum hunc Hagenoensem locum habuisse tradunt. HERZOGIUS loc. alleg. exhibet literas reversales Principum & Civitatis, quibus sub pœna amittendæ actionis Hagenoæ se comparituros promittunt.

(h) Instrumentum ea super re confectum die Lunæ post S. Crucem repertam in Archivo Argent. extat. In eo hæc leguntur: „ Wir Bernhart von „ Gots Gnaden Marggrafe zu Baden bekennen uns offenbar und tun „ kunt menglich mit diesem Briefe, um soliche Vorderung und An- „ sprache, so Wir lange Zit an die Erbern Wifen den Meyster, den „ Rate, und an die Burgere gemeiniglich der Stat zu Strasburg ge- „ habt hant, von soliche Schaden und Ubergrifs wegen, so uns und „ den unfern u. auch unfern Dienern von In, In Burgern, helffern „ und dienern mit Dotschlegen, Brande, Nome und ander Verlust „ und Schaden geschach und geschehen ist, in Unfrer Marggrafeschaft, „ in unfrer Pfantschaft zu Herrenberg und zu Hochberg zu den Ziten, „ da fürsten und herrn mit In und andern Steten Krieg hatten, der „ uns doch nit angieng, - - - - - und ist darum ein solich ke- „ runge mit einer Summe gelts, mit Namen zweytausend Guldin „ von In, als verre sie das eintrift, dafür worden u. bezahlt, damit „ uns gen In begnüget &c.

§. XIV.

A. 1394. Ordinis S. Wilhelmi Monachi in Valle S. Mariae prope Hagenoviam a Bernhardo Marchione in tutelam recepti, perpetuam missam pro eo se dicturos promiserunt. Acta
A. 1394.
& seq.

Eodem anno Johannes Conzmannus, Nicolaus Conzmannus & Conzmannus de Staffurt fratres, scripto promiserunt, se majorum suorum exemplo, in perpetuo Marchionis ejusque posterorum perstituros servitio, nec corpora sua, nec bona, ab ipsis unquam alienaturos. In omnibus quoque munimentis & castris suis, quæ jam possideant & quæ acquisituri sint, jus aperturæ sponderunt Marchionibus. Ex castris his nominantur Meyenfels & Staffurt.

A. 1395. (i) Bernhardus cum Conrado Moguntino Electore, Ruperto seniore Comite Palatino & Nicolao Spirensi Episcopo, mutui auxilii foedus adversus societatem Nobilium, quam vocabant *der Schlegel*, (k) publicæ paci exitiosam, Heidelbergæ inivit. (l). Foederi huic eodem anno (m) Leopoldus Austriae

(i) Die Dominica ante Festum Pentecostes.

(k) De societate hac vid. WENCKER *de Ußburg*. pag. 98. sqq. & in *Apparatu Archiv.* pag. 249. sqq.

(l) GUDENUS *Cod. Diplom. Mog.* Tom. III. pag. 6. unde Ruperti Comites Palatini in foedere, eodem anno cum Civitate Spirensi in triennium inito, Marchionem Badensem nominatim exceperunt. LEHMANN *Lib. VII.* Cap. 69. pag. 768.

(m) Die Saturni ante Festum S. Thomæ.

BERNH. I.

Dux, Eberhardus Wirtenbergæ Comes, pluresque Sueviæ Civitates, Pforzhemii (n) accesserunt. Anno sequenti nova illa Nobilium Societas periit. (o)

§. XV.

Ordinatio monasterii Albæ feminarum.

A. 1396. 15. Jul. Bernhardus cum Marquardo Albæ Dominorum & Alberto Gotfaviensi Abbatibus, in monasterium Albæ feminarum se contulit ibique compositis, quæ dudum inter Abbatissam & Conventum agitabantur, controversiis, novas monasterio leges præscripsit, quas mutandi, minuendi, augendive potestatem sibi diserte servavit. (p)

Pacta Moguntina.

Eodem anno feria sexta post Martini Bernhardus noster Moguntinæ Godefrido Liningensi Comiti, quem Capitulum Moguntinum in Conradi, Archiepiscopi defuncti, locum elegerat, decem millia florenorum intra proximum quadrimestre spatium mutuo se daturum promisit. Summa hæc, tuendæ in Romana Curia electioni destinata, ex Gernsheimenfi telonio restituenda

Bern-

(n) WENCKER *de Uffburgeris* pag. 103.

(o) LEHMANN *in Chron. Spir.* l. c.

(p) Ordinationem hanc vide in scripto: *Supplication pro mandato pœnali &c. in Sachen Frauen Marggräfin zu Baden Baden, als Vormünderin, contra Frauen Mariam Gertrudera von Ichtersheim Abtiffin, so dann Priorin und Convent des Jungfrauen Closters Frauenalb* pag. 97.

Bernhardo. (q) At Bonifacius Pontifex Johannem Nassoviæ Comitum Archiepiscopum nominavit (r) reprobato Godefrido: unde pacta caruerunt effectu.

§. XVI.

A. 1397. feria 3. ante Dominicam Palmarum, Bernardus ob damnum, ex Hohenbergenfi Comitatu, ab officialibus Lites cum Leopoldo Auftriæ Duce Auftriacis illatum, cum Leopoldo Auftriæ Duce, Enfishemii convenit, ut rei amice componendæ duo ab utraque parte nominarentur consiliarii, quibus inter se dissidentibus, vel Hugo Montfortii Comes, vel Johannes Lupensis, vel Fridericus de Fledenitz, superarbiter adderetur. (s)

Iisdem temporibus Bernardus graves cum Spirensibus cum Spirensibus. dissensiones alebat, quod plures ejus homines proprios, Pforzhemii atque Etlingæ habitantes, A. 1394. cives recepissent, damnaque in bello inter Principes atque Civitates Marchioni illata, refarcire noluisse. Res multis utrimque turbis præbuit occasionem, donec A. 1397. Rupertus senior, Elector Palatinus, suam auctoritatem interponeret.

Hic inspectis Bernhardi & Spirensium privilegiis ab Imperatore & Imperio acceptis, cum ea sibi invicem viderentur contra-

Tom. II.

L

(q) GUDENI *Cod. Dipl. Mog.* Tom. III. pag. 634. SERARI *res Mogunt.*

(r) GUDENUS pag. 623.

(s) HERRGOTT *Genealog. Diplom. Gentis Austr.* Tom. III. pag. 776.

BERNH.I.

riari, Cæsaris cognitioni litem reservavit. Idem quoque egit Rupertus junior Elector, senioris filius, qui sententia A. 1398. Bruchfaliæ data, declaravit, Bernhardum coram nullo alio, quam Cæsaris, Francofurtum, Heidelbergam vel alio ad Rhenum venientis, tribunali, a Spirensibus conveniri debere. His autem Wenceslaus Francofurti privilegium, de hominibus quibuscunque in gremium civitatis suæ recipiendis, eodem anno confirmavit, ita tamen, ut intra annale tempus homines proprios vindicandi Dominis salva esset potestas. (t)

§. XVII.

Paeta
cum
Eberstei-
nenfibus.

A. 1399. die Lunæ post Dominicam Lætare, Bernhardus cum Comitibus Ebersteinensibus, Bernharo & Wilhelmo fratribus, conventionem de dividendis, quæ in monasteria Reichenbach & Albam Dominorum utrisque competebant juribus, inivit. (u)

Die insequenti de modo administrandæ Advocatiæ monasterii Albæ Feminarum cum iisdem Comitibus transegit. (x) Margaretha Abbatissa, Ebersteinensium amita, cum monialium conventu, Marchionem & Comites eorumque successores, acceptis

(t) LEHMANN. in Chron. Spirensi Lib. VII. Cap. 71. pag. 769. & WENCKER de Pfalburgeris pag. 42.

(u) Conventio hæc indicatur in scripto Bada-Badensium contra Abbatissam & Conventum Albæ feminarum, supra ad A. 1396. allegato, pag. 138.

(x) Transactio hæc legitur ibidem pag. 102.

nonnullis privilegiis, perpetuos Advocatos agnovit; publice professâ, sine eorum consensu, neque præbendas augere, neque res & jura monasterii oppignerare aut vendere, neque ære alieno illud onerare se posse. Ad rationes etiam Marchioni & Comitibus quotannis reddendas, prioribus Advocatiæ literis abolitis, sese obstrinxit. (y)

Eodem anno die Jacobi Bernardus cum Comitibus Ebersteinii, de litibus ratione banni ferini per Comitatum, amice convenit. (z)

§. XVIII.

A. 1401. Bernardus ad Rupertum Palatinum, Wenceslai Regis nuper depositi, successorem Moguntiae hærentem, misit legatos, qui de investitura cum eo agerent. Rupertus diem Marchioni constituit; quo Heidelbergæ eum se investiturum promisit. Ceremonia die Martis post D. Jacobi solenni more peracta est. (a) At literarum, a Wenceslao datarum, confirmationem constanter denegavit Rupertus; easque peculiari diplomate, eodem

Investitura
Ruperti I.
Imper.

Tom. II.

L 2

(y) Literæ hæc reverales Abbatissæ & Conventus Albæ Feminarum extant in citato scripto pag. 104.

(z) Vid. Script. allegat. pag. 330.

(a) Literas investituræ, ex Tabulario Palatino depromtas, Codici Diplomatico inferuimus.

BERNH.

anno & die dato, irritas declaravit. (b) Perpetuarum cum Ruperto Imperatore litium Marchionis origo.

§. XIX.

Fœdus
cum Au-
relianen-
fium Du-
ce.

Eodem certe anno Italicam expeditionem quo susceperat Rupertus, Galeacium Mediolanensi ut ejiceret Ducatu; Bernhardus non modo non abrogavit vectigalia, quæ Wenceslai liberalitate ad Rhenum acceperat, sed & cum Ludovico Aurelianensium Duce, Caroli VI. Galliæ Regis fratre, qui A. 1389. Valentiam, Johannis Galeacii filiam, in matrimonium duxerat, contra Rupertum inivit consilia.

Ludovicus Wenceslao, deposito Cæsari, at hereditario Bohemiæ Regi, amicitia junctus, (c) Germanico folio eum restituere voluisset, si fuisset potentior. Jodocus, Moraviæ Marchio, cum indigeret pecunia, Luxemburgicum Ducatum, consentiente Wenceslao, iisdem conditionibus, quibus a Wenceslao fratre eum acceperat, Ludovico Duci concessit. (d) Ludovicus mense Septembri ejusdem anni Luxemburgum contendens, obvium habuit Bernhardum Marchionem, qui eum una cum Lo-

(b) Chartam hanc ex Tabulario Palatino exhibemus. Add. Diarium Mfcept. ad vitam Ruperti Regis Rom.

(c) WINDECK *Histor. Sigismundi Imp.* Cap. 13. apud MENCEN Tomo I. scriptor.

(d) BERTHOLET *Histoire du Duché de Luxembourg* Tom. VII. pag. 160. &

tharingiae Duce, aliisque principibus Luxemburgum comitatus est. (e)

Ludovicus cum Bernhardo foedus contra Rupertum ini-
vit; Bernhardo privilegia, a Wenceslao collata, retinere, Ludo-
vico, Mediolanensem Ducatum Johanni Galeacio, focero suo, con-
servare cupientibus. Conventum, ut Ludovicus copias adduce-
ret Marchioni, quibus Rupertum Palatinum, tum Imperatorem
aggrederentur. (f) Ludovicus annuam bis mille aureorum (g)
pensionem Marchioni ad dies vitae promisit. (h) Errant, qui
Marchionem Ludovici vasallum fuisse scribunt. (i) Prodigus
Princeps, Carolo VI. Galliae Rege mente capto, perpetuis cum Bur-
gundiae Duce turbis ob regimen implicitus, Germanicis rebus se
haud diu immiscuit.

L 3

190. SAN MARTHANI fratres *hist. genealog. de la Maison de France*
Tom. I. pag. 574. & Auctor Anonymus *histor. Caroli VI.* pag. 452. Ludo-
vicus Gubernatorem Ducatus Luxemb. se vocat in Chartis apud BER-
THOLETUM. Add. BROWERUS *Annal. Trevir.* Tom. II. pag. 251.

(e) REMBOLDUS SLECHT, Canonicus Argent. D. Petri Jun. in *Chron.*
Mscpt. ad A. 1402. Chronicon hoc dabimus inter Scriptores Rerum Alsa-
ticar. Add. Auctor *histor. Caroli VI.* loc. alleg.

(f) REMBOLDUS SLECHT loc. alleg.

(g) Pistolet.

(h) Tabular. Bada-Badenfe.

(i) WENCKER. in *Apparatu Archiv.* pag. 294. & in *Collectan. Archiv.* pag. 405.

§. XX.

Bellum
cum Ru-
perto
Imp.

Cæsar, post infelicem Italianam expeditionem in Germaniam redux, repetitis mandatis Marchioni injunxit, ut a societate cum Aurelianensium Duce discederet, atque vectigalia abrogaret ad Rhenum Bernhardus, datis ad Rupertum literis, de singulari in eum studio multa præfatus, adversus Imperatorem vel Imperium se nihil machinatum, Aurelianensium Duci vero fidem, salvo semper & excepto Germaniæ Rege, se obstrinxisse ostendit, eaque de re ad Electorum Principumque provocavit judicium. De cetero Cæsarem ad amicum Bruchsalis Martio mense invitavit colloquium. Missi ab utraque parte conciliatores; qui cum re infecta discessissent, Rupertus vicinos Principes adversus Marchionem concitavit in bellum.

Ipse irruptione in inferiorem Marchionatum facta, Mühlbergam obsidione cinxit. Advocatus autem Imperii per Alsatiam, adjunctis sibi Argentinenfi Episcopo & Lichtenbergæ Dynasta, superiorem Marchionatum aggressus est. Wirtembergæ Comes terras sibi propiores bello vastavit. Basilienses cum Civitatibus Imperii Alsatice (k) & Rapolsteinenfi Dynasta, Ge-

(k) Literas Argentinenfium hæc super re ad civitatem Metensem exhibet
WENCKERUS in *Collectaneis Archiv.* pag. 405. add. *Trithem. Chron.*
Hirsaug. ad A. 1402.

mariam in potestatem suam redegerunt. Staffordia quoque, Muckensturm, aliaque castra a foederatis occupata. Monasterium Albæ Dominorum in bello hoc flammis deletum. Rupertus mense Majo A. 1403. Abbati & Conventui Albæ Dominorum injunxit, ut muris, turribus & fossa monasterium cingerent. (l)

§. XXI.

Paulo ante Bernhardus, Friderici Colonienfis Archiepiscopi, Friderici Episcopi Ultrajectni & Simonis Spanheimensis Comititis opera, cum Cæsare redierat in gratiam, resque Wormatiæ (m) fuerat transacta: Cæsar omnia Bernhardi jura atque privilegia novo firmaret diplomate, ejusque filiabus jus succedendi defectu filiorum tribueret: (n) Staffordiæ castrum Cæsar redderet Marchioni, qui damno Cæsari id non futurum suis caverat literis: (o) dimidia Gemariæ pars ad Marchionem rediret, isque pacem Castrensem cum Maximino, Rapoltsteinensi Dynasta, juraret: de vectigalibus ad Rhenum; de Monasterio Albæ Feminarum, ex sententia trium Rhenensium Electorum Cæsar statueret: possessio vectigalium interea conservaretur Marchioni.

Trans-
actio
cum eo-
dem.

(l) BESOLDUS monument. Wirtemb. pag. 171.

(m) Die Saturni post Walpurgis. Sententiam hanc arbitralem ex Tabulario Palatino exhibemus.

(n) Duo hæc diplomata eodem die Marchioni tradita fuerunt.

(o) Literæ hæ, uti & priora diplomata in Electorali Tabulario Palatino servantur.

BERNH. I.

Vix transactio hæc fuerat inita, quum novæ Cæsarem inter & Marchionem lites orirentur, super quas D. Martini festo compromissum in arbitros, quibus Castrensis quoque Gemariæ Pacis, inter Marchionem & Rapoltsteinensem Dynastam tractandæ, delata est cura. Reinhardo Sickingensi, Advocato provinciali Alfatæ, commissa Gemariæ divisio; at reluendi jus Dynastæ Rapoltsteinensi servatum. (p) Ita inter Cæsarem & Marchionem restituta concordia, brevi duratura.

Privilegium fori.

Cæsar A. 1404. privilegium fori vasallis & subditis Bernhardi Marchionis concessit, ne ad alia, quam ejus judicia, excepto denegatæ justitiæ casu, traherentur. (q)

Eodem anno Bernhardum inter & Goldelinum quandam exortæ sunt lites, quibus componendis Imperator Fridericum Schenckium, Limburgensem Dynastam, arbitrum nominavit. Bernhardus literas, a Goldelino productas, falsitatis arguit. Limburgensis, rei difficultatem sentiens, eam ad Imperatoris cognitionem remisit; qui sententia hoc anno die Martis post festum Pentecostes data, literas illas suspectas, adversus Marchionem nunquam allegandas, rejecit. (r)

§. XXII.

(p) Transactio in Electorali Tabulario Palatino extat.

(q) Charta hæc in eodem Tabulario servatur.

(r) WENCKER. *Collect. Archivi* pag. 157.

§. XXII.

Insequenti tempore Bernhardus in novas cum Ruperto Imperatore incidit lites, concitante Moguntino Electore, multis ex causis Imperatori infenso. Occasio hinc nata foederi, quod Johannes Moguntinus, Bernhardus Marchio, Eberhardus Wirtembergæ Comes, cum Civitate Argentinensi & plerisque Sueviæ Civitatibus in quinquennium iniverunt Marbaci, die S. Crucis A. 1405. (s)

Fœdus
Marba-
cense
contra
Ruper-
tum Imp.

Fœderi Moguntia, Spira, Wormatia (t) aliæque Civitates accesserunt & focii. Exceptus quidem in foedere Rupertus Imperator, sed addita conditione, ut foederatorum jura conservaret, neque in terris hominibus aut bonis ullo modo eis damnum inferret. Quodsi violaretur conditio, adversus Regem ceterosque omnes, foedere non comprehensos, opem sibi invicem focii & auxilium promiserunt. Bernhardus sex hastiferos se missurum promisit; sed Ludovicum, Johannem, Stephanum & Ottonem, Palatinos Comites, speciatim excepit. Ipse cum Moguntino Electore & Wirtembergico Comite, literis Marbaci datis, de foedere ejusque conditionibus Cæsarem reddidit certiolem. (u)

Tom. II.

M

(s) Tabulas foederis exhibet LEHMANNUS Lib. VII. Cap. 75. pag. 780.

(t) IDEM l. cit. & Archiv. Argent.

(u) WENCKER. in Apparat. Archiv. pag. 286.

§. XXIII.

Cæsar
de eo dif-
folvendo
confilia.

Rupertus timens, ne fœderati ad Regis depositi partes reverterentur, dissolvendo, quod sine ipsius consensu initum, fœderi, Moguntiam in diem undecim mille virginum A. 1405. conventum indixit; (x) ad quem speciatim Moguntinum Electorem & cum Bernhardo Marchione Wirtenbergicum Comitem, ceterosque fœderis focios, evocavit. Per nuncios modo comparuerunt fœderati. Rupertus ergo consilio cum proceribus, qui convenerant, habito, ad alium diem fœderatos Moguntiam in festum Epiphaniæ A. 1446. convocavit, ubi ipsos coram adesse iussit, ut de negotiis Imperii cum illis conferret, eorumque gravamina dilueret. Imperatori a fœderatis nunciatum, nihil se habere, quod in Comitibus de Rege querantur. Particulares, quæ singulis cum eo intercederent, controversias, non in conventibus publicis, sed in privatis tractandas. Marbacense autem fœdus, neque Imperatori neque Imperio adversum; sed publicæ tranquillitati servandæ a Principibus & Civitatibus initum, frustra impugnari. Imperator tamen Principes in Comitibus præsentem esse volebat; certos eos esse jubens, omnia in illis amice tractanda. Principes denique ad proximum conventum, Moguntiae habendum, venturos se polliciti sunt.

(x) Conf. Anbringen Kayser Ruprechts Abgesandten bey den Reichsstädten von wegen des Marbachischen Bunds apud WENCKER. loc. cit. pag. 276. sqq.

§. XXIV.

Constituto die, præter Marbacenses socios, (y) frequen-
 tes aderant Principes & Civitatum legati. Imperator inter alia
 de Moguntino, de Marchione Badensi & Wirtembergico Comite,
 multum conquestus est, quod in literis, ad eum datis, violato-
 rum jurium privilegiorumque eum incusassent. Petiit, ut
 exponerentur gravamina, paratum se publice ad ea responde-
 re, ut omnes, injuriam sibi fieri, intelligant. Fœdus autem, in-
 ter Civitates & Principes, ut aboleretur, pertendit. Fœderati, non
 discessuri a fœdere, neque de litibus cum Imperatore in Comitibus
 disputaturi, in sententia perstiterunt. Denique Moguntinus Præ-
 ful & Marchio Bernhardus, longam seriem gravaminum adversus
 Regem exhibuerunt, ad quæ ille in pleno ordinum confessu re-
 spondit, & sua quoque contra Moguntinum & Badensem gravami-
 na protulit, (z) voluitque, ut omnia in proximis Comitibus

Conven-
 tus Mo-
 gunt. in-
 ter Cæsa-
 rem &
 fœdera-
 tos.

Tom. II.

M 2

(y) Archiepiscopus Moguntinus, Marchio Badensis, Wirtembergiæ Comes,
 & fœderatarum quarundam Civitatum legati ad conventum hunc cum
 octingentis equis venerunt. vid. REMBOLDUS SLECHT ad A. 1406.

(z) Mutuæ hæc inter Cæsarem & Bernhardum querelæ de Rheni vectigalibus,
 de monasteriis Herrenalb, Frauenalb, Herde, Bure, Marienthale, eorumque
 juribus, de hominibus propriis, aliisque minoris momenti negotiis, indi-
 cantur in Compromisso Cæsaris & Marchionis in Fridericum Colon. Ar-
 chiepisc. quod ex Tabulario Palatino exhibemus ad A. 1407.

BERNH. I.

Principum componerentur arbitrio. (a) Repudiata a foederatis conditio, quibus Cæsaris suspecta fuit in Comitibus auctoritas; unde Principes discesserunt Moguntia. Quin & alii duo Conventus, Spiræ & Andernaci eodem anno habiti, caruerunt effectu. (b)

Mutua hæc Cæsarem inter & Principes odia non impedi-
verunt, quo minus Bernhardo Marchioni, literis datis, permetteret,
ut Annæ Oettingensi, conjugii suæ, in terris Marchicis dotalitium
constitueret. (c)

§. XXV.

Cæsaris
cum Mar-
chione
trans-
actio.

Dubiis his rebus Cæsar foederatas tentaturus Civitates,
A. 1407. Ulmam misit legatos, qui eas a Principum abducerent
foedere, & in suas pertraherent partes. Nihilominus in dies au-
cta fuit Principum & Civitatum confœderatio. Lites tamen Bern-
hardi nostri cum Cæsare A. 1407. Friderici Coloniensis arbitrio
terminatæ sunt, ac in foedus cum Ruperto conversæ. Inter alia sta-
tutum, Albæ Dominorum monasterii bona & jura ut relinqueren-
tur intacta. (d) Confirmatæ quoque tum literæ debiti mille mar-

(a) WENCKERUS pag. 285. Catalogum Principum exhibet, quibus causæ
hujus cognitio ab Imperatore committebatur.

(b) REMBOLDUS SLECHT ad A. 1406.

(c) Extat Diploma in Tabulario Palatino.

(d) Conf. literæ Ruperti Imp. ad Abbatem & Conventum monasterii Albæ
Dominorum A. 1408. die S. Petri ad Cathedram datæ apud BESOLDUM
Monum. Wirtemb. pag. 171.

carum argenti, a Carolo IV. Imperatore, propter præstita officia & damna perpeſſa, Rudolpho quondam Marchioni in Selzenſe veſtigal conceſſæ. Addita conditio, ne vivo Ruperto exigeretur pecunia. (e)

Nemo ergo mirabitur, Cæſarem in fœdere, quod ipſe & Ludovicus, Comes Palatinus, cum Argentinenſibus aliisque Civitatibus Alſaticis A. 1408. contra hoſtes pepigerant, excepſſe Bernhardum; (f) qui cum Ruperti filiis quoque vixit amice. Otto, Palatinus Comes, in pactione cum Eſlingenſibus A. 1418. inſita, Bernhardum excepit, (g) quod ſimili in caſu ante decennium quoque fecerat Rupertus.

§. XXVI.

In Marbacenſi fœdere tamen Marchio perſtitit. Ille enim cum Johanne Moguntino, Eberhardo Wirtembergico, & Civitatibus ſociis, ob damna quædam illata, Friderico, Auftriæ Duci, bellum indixit; (h) quo durante, pleraque Marchionatus Burgoſienſis Caſtra occupavit Bernhardus. Nec ſilentio tranſeundum,

Bellum
Auftriacum.

M 3

(e) Literæ hæc ſuper re conſectæ in Tabulario Eleçt. Palatino ſervantur.

(f) WENCKER. *Continuat. de Uſſburgeris* pag. 17.

(g) DATT *de pace publica* Lib. I. Cap. 12. pag. 86.

(h) HERZOG. *Chron. Alſat.* Lib. VIII. Cap. 28. pag. 135.

BERNH. I.

quod intuitu Hohenbergensis Auftriacæ ditionis, cum Ruperto Imperatore tum iniverit inducias. (i)

Res denique A. 1410. Wirtembergici Comitis & Nobilium Sancti Georgii societatis interventu composita est, ut Bernhardus, acceptis pro sumptibus belli 18000. florenis, loca occupata, una cum captivis, restitueret Austro; qui Civitatibus magnam pecuniæ summam pro illatis damnis promisit; quam cum non habuisset paratam, Hohenbergæ Dynastiam Civitatibus oppigneravit, quæ ab Alberto, Auftriæ Duce, A. 1451. Auftriacis denuo terris adjecta. (k)

Iter
Marchio-
nis Lute-
tiam Pa-
risiorum.

Inter hæc Amedeus, Saræpontis Comes, Commercii Dominus, in bello contra Comitem Sarwerdæ, A. 1409. multos inter Nobiles, Ludemannum quoque, Lichtenbergæ Dynastam, Bernhardi nostri generum, captivum abduxit. Libertati hunc ut restitueret focer, cum Ludovico Palatino & Episcopo Argentinensi Metas primum, inde Lutetiam Parisiorum profectus est, inter-

(i) Charta Heilbronnæ feria 6. ante Dominicam Palmar. data, in Tabulario Palatino servatur. Elifabetha Ruperti Imp. filia, Friderico Auftriaco fuerat nupta. Rupertus filia defunctæ heres, jus habebat in Dynastiam Hohenberg, ratione donationis propter nuptias & sponsalitiæ largitatis; quæ filia debebatur.

(k) FUGGER *Oesterreichischer Ehrenspiegel* Lib. IV. Cap. 3. pag. 411. & Lib. V. Cap. 10. p. 617. & BURGEMEISTER *Theaurus Sjaris Equestris* Tom. I. pag. 516. ubi tamen non nisi 7074. flor. Marchioni obtigisse perscribit.

veniente Carolo VI. Rege, ut liberarentur captivi. Res denique Cardinalis Barrensis interventu composita. Captivi, ingenti lytro soluto, liberati. (l)

§. XXVII.

Cæsare Ruperto, inter turbas has mortuo, (m) Marbaceense concidit foedus. (n) Successorem Ruperto Electores quidam substituere Jodocum; quo paucos quoque post menses mortuo, novam electionem A. 1411. Francofurti Archi-Principes susceperunt.

Electio
Sigis-
mundi
Imp.

Bernhardus noster cum Ernesto, Comite Palatino Rheni Duceque Bavariæ, & Johanne, Norimb. Burggravio, Wenceslai, Bohemiæ Regis, vices peregit, (o) atque cum ceteris Electoribus

(l) REMBOLDUS SLECHT in Chron. ad A. 1409. & CALMET Notice de la Lorraine Tom. I. Art. Commercy pag. 258.

(m) A. 1410.

(n) WENCKERUS pag. 289.

(o) Conf. Literæ Wenceslai ad Johannem Moguntinum & Fridericum Coloniensem Archiepiscopum, die Saturni ante festum Trinitatis, A. 1411. scriptæ apud GUDENUM Cod. Diplom. Mog. Tom. IV. pag. 85. ex quibus apparet, Wenceslaum Regem Præfulum horum literis inductum sibi persuasisse, fore, ut in nova electione, ipsius iterum ratio habeatur. Scribit enim: „Eure Brieve und Botschaft han Wir wol
„ verstanden, und die williclichen usgenommen, und auch us den
„ nit anders erkennt, dann das Ir unser Erhebung und Wirdigunge
„ des Heil. Röm. Reichs meinert und wollet. „

BERNH. I.

Sigismundi electionem Statibus Imperii & speciatim Argentinen-
sibus die 21. Julii significavit. (p)

Eodem anno Hornekio ab Hornberg & fociis arma intulit
Bernhardus. Argentineses debita ei ex fœdere cum negassent
auxilia, civium quorundam illius urbis bona, jure naufragii, a
quo Argentineses Cæsarum privilegio immunes sunt, Beinhemii
occupavit, aliaque illis intulit damna. Rudolphus Hachberga
Sausenbergicus Marchio partium consensu electus est arbiter, qui
ex æquo & bono litem decidit. (q)

§. XXVIII.

Bellum
Lothar.

A 1412. Barrensis Dux Caroli Lotharingæ Ducis, vi-
cini sui, terras invasit. Bernhardus, pro Lotharingo stans, con-
silio suo impedivit & manu, in pugna ne fugerent Lotharingi. Et
tamen de Germanorum virtute contemptim locuti sunt Barren-
ses. Bernhardus ad eos misit facialem, qui ad singulare eos invi-
taret certamen, addita conditione, ut Dominus contra Dominum,
fervus

(p) WENCKER. *Apparat. Archiv.* pag. 307.

(q) Instrumentum, quo Rudolphi arbitrio hæc controversia delata est die Ve-
neris post festum nativitatis Mariæ A. 1411. datum, in Tabulario Argent.
servatur.

fervus contra fervum, & calo contra calonem pugnaret. Dif-
fidatio facta est; pugna tamen non habuit locum. (r)

A. 1414. Bernhardus una cum Bavariæ & Lotharingiæ
Ducibus & Marchione Roetelenfi aliisque Principibus, Sigismun-
dum Imperatorem Argentinam secutus est. (s) Idem anni in-
sequentis initio, cum Johanne Moguntino & quingentis equis,
Concilii visendi gratia, Constantiam accessit. (t) Ibi Johannes
XXIII. Pontifex, fugam meditatus, Bernhardum sibi devin-
cturus Marchionem, diplomate IV. Kal. Febr. dato, summam se-
decim millium florenorum auri de camera, ex proventibus Apo-
stolicis, per Moguntinam, Trevirensis & Coloniensem dioceses,
præmii loco ei assignavit, *quod nubiloso schismatis tempore ma-
gna propriæ personæ suæ pericula & rerum dispendia, nec non
expensarum onera, pro Pontifice & Romana Ecclesia diversimode
spontaneæ subierit.* (u) Pontifex denique, mense Marcio, a Fri-

Concil.
Constant.

Tom. II.

N

(r) In hoc bello Bernhardus Blefensem illum cepit Dynastam, (Seigneur de Blois) de quo redimendo Henricum, Angliæ Regem, cum Marchione nostro tractasse scribit RAPIN THOYRAS *Histoire d'Angleterre* Tom. III. Liv. XI. pag. 506.

(s) KOENIGSHOV. Cap. 3. §. 236.

(t) REMBOLD SLECHT *Msspt.* ad A. 1415. HERZOG. *Chron. Alsat.* Lib. V. pag. 281. HERMANN. VON DER HARDT *Acta Conc. Const.* Tom. V. Part. VII. pag. 33.

(u) Diploma exhibet HARDTIUS loco citato Tom. II. Part. IX.

BERNH.I.

derico Auftriæ Duce, adjutus, cum fugisset Constantia, Sigismundus Imperator in Concilio Fridericum A. 1415. mense Aprili proscripsit, atque vicinos ejus, speciatim Helvetios, terras ejus ut invaderent, invitavit. (x)

§. XXIX.

Præfe-
ctura Ci-
vitatum
Brisgo-
viæ.

Tum vero Brisacum, Friburgum, Neuenburgum, Endinga, Kentzinga, Auftriacæ Civitates Brisgovix, cum adjacentibus vicis & terris, in potestatem Imperatoris venerunt. Hic Præfecturam earum detulit Marchioni Bernhardo, qui ipse in Brisgovia potens terrarum, ultra decennium eam fortiter & prudenter administravit. (y)

Auftrius quidem intercessione præsertim Ludovici, Bavarix Ducis, & Friderici, Burggravii Noribergæ, eodem A. 1415. fuit reconciliatus cum Cæsare, in cujus manus terras suas resignaverat omnes. At A. 1416. iterum Constantia profugus, a Sigismundo iterum proscriptus est; nonnisi A. 1418. denuo reci-

pag.148. sed nomen Marchionis male scribens, Bernhardi loco, nomen posuit Burchardi.

(x) Literæ Sigismundi, mense Majo A. 1415. datæ, extant apud HARDTIUM Tom. IV. Part. I. pag. 162. & in *Oesterreichischer Beantwortung der dem Chur-Hauß Bayern zustehenden Erbfolg zweyten Absatz §.9. pag. 67.*

(y) ALSAT. ILLUSTR. Tom. II. pag. 597.

piendus in gratiam, Martino V. Papa promovente. (z) Sigismundus enim d. 4. Jun. A. 1418. (a) Bernhardo mandaverat, Brisgovicas Civitates jurejurando, quod Cæsari & Imperio præstiterant, ut liberaret, ac præscriptis conditionibus restitueret Friderico; simul tamen ei injunctum, ne Civitatibus, ad Friderici obsequium redire recusantibus, vim ullam inferret; quoniam pacis formula cautum, ut Civitatibus liberum esset, in Cæsaris & Imperii fide manere. Causa hæc, ob quam in Cæsarea Præfectura Brisgovicæ, ad initium A. 1426. usque perstitit Bernhardus. (b) Finitis fa-

Tom. II.

N 2

(z) Diploma 12. Maji A. 1418. datum exhibet TSCHUDIUS *Chron. Helvet.* Part. II. Lib. IX. pag. 97. HARDTIUS Tom. IV. pag. 1581.

(a) Literæ hæc extant in *Oesterreichischer Beantwortung &c.* loc. alleg.

(b) Sigismundus in literis ad Bernhardum nostrum, A. 1422. datis, apud WENCKER. *Continuat. de Ufsburgeris* pag. 68. de Civitatibus Brisgovicæ, tanquam liberis Imperii Civitatibus loquitur, earumque Præfectum appellat eundem. In harum Civitatum cum Alfaticis & cum Ludovico Palatino pactione A. 1423. hæc leguntur: „ So nement wir die obge-
 „ nannte Stette im Brifsgowe in funders ufs unfre gnedige herrschaft
 „ von Oesterrich mit follichen fürworten und Gedinge, ob wir alle,
 „ oder unser Stette deheine wieder zu derselben unser gnedigen herr-
 „ schaft von Oesterrich handen komment, und Inen gehuldent und ge-
 „ schwerent, alsdann sollent sie ufsgenomén sin, so verr unser jegli-
 „ che statt unter uns das berüret und anders nit. Wir nement auch

BERNH. I.

ne hoc anno, Sigismundum inter & Fridericum difficultatibus, Bernhardus, novo Cæsaris mandato Januarii mensis, (c) a jurejurando, quo Imperio fuerant obstrictæ, Civitates absolvit, atque ad Friderici Auftriaci imperium eas jussit reverti; qui per Eberhardum Kirchbergium & Guilielmum Montfortium eas paulo post in fidem recepit. (d)

§. XXX.

Acquisitio Marchionatus Hachberg.

Inter hæc Bernhardus A. 1415. die Sancti Jacobi Hachbergam & Hohingam, Usenbergicum Castrum (e) prope Brisacum, ab Ottone III. Hachberga-Hachbergenfium Marchionum postremo, pro 80. mille Rheni florenis emit. (f) Pro simili summa a Sigismundo, Auftriæ Duce, Alfatiam & Brisgoviam Auftriacam A. 1469. relictionis pacto coëmit Carolus Burgundiae Dux; cujus nomine Rudolphus Saufenberga-Rœtelanus

„ ufs unfer herrn den landvogt, so verr das das Riche antreffend ist
 „ ane Geverde. vid. infra ad A. 1423.

(c) Sigismundi & Bernhardi literas vide in *Oesterreich. Beantwort.* pag. 68.

(d) ROO *Historia Austr.* pag. 165. & FUGGER *Oesterreichischer Ehrenspiegel* Lib. IV. Cap. 7. pag. 445.

(e) *Unsere Herrschafte ganz zu Hochberg und zu Hohingen.* Castro Usenbergæ destructo, Dynastia Usenbergica appellari cœpit Dynastia Hohingæ, quod Castrum hoc Dynastiæ caput evasit.

(f) Præter hanc summam solutam, solvit etiam Bernhardus debita Ottonis.

Marchio, terras has in fidem recepit. (g) Rudolphus hic Marchionatus Hachbergici emtionem recusaverat; consentiens, ut ab Ottone eum Bernhardus acquireret. (h) Quinquennio post Agatha, Hessonis Dynastæ in Usenberg filia, monasterii S. Margarethæ prope Waldkirch monialis, juri suo in Usenbergicam & Hœhingenfem Dynastias, annua 30. florenorum pensione accepta, renunciavit. (i)

§. XXXI.

A. 1416. Bernhardus cum Archiepiscopo Moguntino venit Argentoratum, Episcopum inter & Civitatem Argentinensem compositurus litem, quæ jam eo devenerat, ut hujus urbis Senatus, communicatis cum Capitulo consiliis, Wilhelmum Episcopum, Molshemii captum, in sua urbe custodiret; quod Ecclesiæ suæ bona dissiparet; speciatim, quod Præfecturam Ortenaviæ Episcopatu Argentinensi oppigneratam, Ruperto Palatino Electori vendiderat, quodque Tabernas Alfaticas Lotharingiæ Duci venditurus credebatur. Marchio cum Præfule, re infecta discessit. (k)

Lites Argentinensium cum Episcopo.

N 3

(g) URSTISII *Chron. Basil.* Lib. VI. Cap. 4. pag. 433.

(h) Primus inter testes signavit Rudolphus Marchio Saufenbergæ.

(i) Vid. Documenta.

(k) *Chron. Msscriptum SEBASTIANI MUEGII* pag. 85. & Paraleipomena Ursperg. pag. 283. add. WENCKER. *de Ursburgeris* pag. 223. sqq.

BERNLI.

Ad Concilium Constantiense denique res fuit delata. (1) Argentinenses, a Patribus interdicto subiecti, Sigismundo Imperatori magno ære soluto, initaque cum Episcopo transactione amica, in Concilii gratiam redierunt.

§. XXXII.

Acta cum
Sigis-
mundo
Imp.

Imperatorem A. 1417. Constantiæ invisit Bernhardus, ibique erectionis Cliviæ in Ducatum Diploma inter Principes signavit. (m)

Anno sequenti cum eodem Bernhardo Sigismundus de annua 2000. florenorum, & quotidiana, si extra terras suas pro Imperatore ageret, pensione convenit. Eodem anno Martinus V. Sigismundo permittit, ut ex Ecclesiis Imperii Germanici colligeret decimas. Bernhardus pro Imperatore eas in Constantiensi, Basiliensi, Argentinensi, Spirensi, Moguntina, Tullensi & Virodunensi Ecclesiis collegit. A. 1422. expensorum & acceptorum cum redderet rationem, expensorum pro Cæsare summa tredecim mille florenos superavit accepta.

§. XXXIII.

Marchio
Judex
delega-

A. 1418. memorabilis illa Ludovicum inter, Landgravium Hassiæ, & Buseckianæ Vallis Ganerbios nobiles de superio-

(1) VON DER HARDT *Acta Concil. Constant.* Tom. IV. pag. 551.(m) TESCHENMACHERI *Annales Cliviæ Cod. Diplom.* pag. 81.

ritate controversia vertebatur. Hermanno, Ludovici Patri, Wenceslaus Romanorum Rex, Charta Francofurti A. 1398. data, hos Nobiles subjecerat. Paulo post (n) Betleriae Literas suas ipse revocaverat Wenceslaus. Revocationem Sigismundus Romanorum Rex A. 1414. Spiræ (o) firmavit. Ludovicus Hassus tamen jus, quod habere se credidit, non destitit persequi. Sigismundus ergo rem omnem denuo Principum submisit iudicio.

BERNH.
tus a Cæ-
fare.

Delegatus a Cæsare iudex Bernhardus die S. Petri indixit Iudicium. Iudices assessores fuerunt quatuor Ecclesiastici, Georgius Passaviensis Episcopus, Cancellarius Regis, Guilielmus Argentin. Episcopus, Johannes Weissenburgensis Abbas, Johannes Abbas Selsensis, & quatuor seculares, Ludovicus, Comes Palatinus Rheni, Carolus Lotharingiæ Dux, Otto Comes Palatinus Rheni, Bernhardus Saxoniae Dux. Regis autem Advocatus fuerat Ludovicus, Comes Oetingæ.

Decretum unanimi sententia Iudicum, Buseckianos Ganerbios Imperatori sine medio subesse. (p)

(n) Die Mercurii post Omnium Sanctorum ejusdem anni.

(o) Die Veneris post D. Jacobum.

(p) Instrum. hujus Iudicii extat in libro, cui Tit. *Memoriale der Hessischen Gesandtschaft an die Reichsversammlung zu Regensburg A. 1707.* inter probationes pag. 99.

BERNH.I.

§. XXXIV.

Bernhar-
di acta
varia.

Civitatem Colonienfem, ob diffidia inteftina, A. 1419. obfione quum cinxiffent Electores ad Rhenum, Bernhardi Marchionis & Electoris Brandenburgici interventu tempeftas fedata eft. (q)

Redemptionem Zaringiæ Caftri Sigismundus Imp. cum omnibus, quæ ad id pertinerent, Bernhardo noftro fingulari diplomate, Wratislaviæ A 1420. Dominica Lætare conceffit; (r) eodemque anno Bernhardus, paucis ante Pentecosten diebus, inter Civitatem Argent. & Nobiles de Bulach, de Wangen, de Müllnheim, aliosque litem fua fententia decidit. (s)

Dynaftiam Grævenfteinenfem, antiquiffimum familie Leiningenfis allodium, quod a Leiningenfibus titulo pignoris ad Palatinos Electores, ab iisque ad Spanheimenfes pervenerat Comites, a Johanne Spanheimenfi Comite tum coëmit Bernhardus, falva Fridericianæ Leiningenfium lineæ reluendi poteflate. At anno fequenti eandem Dynaftiam Emiconi Leiningenfi Comiti, genero, oppigneravit pro 8000. flor. quos in dotem ei promiferat. (t)

§. XXXV.

(q) WINDECK *Hiftor. Sigismundi Imp.* Cap. 76.

(r) Vid. Documenta.

(s) Archiv. Argent.

(t) Archiv. Bada-Badenfe.

§. XXXV.

A. 1421. Duci Reinoldo de Urslingen (*u*) dimidiam partem castris & oppidi Gemar, pignus Rappoltsteinense, praestitæ fidei operæque præmio ad dies vitæ concessit, ejusque in locum, si forte redimeretur, trecentos quotannis florenos se daturum promisit. Reinoldus vicissim & Anna de Usenberg Bernhardo jus suum in Dynastiam Usenberg & castrum Hœhingen ejusque ditio- nes reliquerunt; quin & vicos Bischoffingen, Brockinggen alios- que, ad Dynastiam Usenberg. pertinentes, eidem adscripserunt, post ipsorum obitum occupandos. Reinoldus insuper jus aperturæ in Hornberg aliisque castris suis Marchioni adversus hostes ejus promisit; exceptis Sigismundo Imp. & Comite Sulzensi, sal- vaque pace castrensi Hornbergæ. Acta hæc omnia & corrobora- ta Instrumentis Badæ die Dom. quæ *Invocavit* vocatur. Triennio post die Saturni post S. Andreæ idem Reinoldus Dux, Præfecturam castris Hœhingen a Bernhardo Marchione adeptus, cum conjuge sua Anna pacta priora confirmavit.

Pacta
cum Du-
ce de
Urslin-
gen.

A. 1422. Sigismundus Imp. Bernhardo Marchioni com- misit, ut tertium denarium in Germania a Judæis perciperet; ei- demque speciale protectorium monasterii Schwarzach, contra

Tom. II.

O

(u) Reinoldus hic anno post, Comitis Zollerani socius, bellum Helvetiis in-

BERNH. I.

Ludemannum, Lichtenbergæ Dominum, concessit Noribergæ. (x)

§. XXXVI.

Bernhardus
litium ar-
bitr.

Eodem anno diuturnis Wilhelmi Episcopi cum Civitate Argentinensi litibus sopiendis, Conradus Archiepiscopus Moguntinus & Bernhardus Marchio noster electi sunt arbitri. Res Spiræ tractata atque sententia Archiepiscopi & Marchionis, die Mercurii post Quasimodogeniti, decisa. (y) Dein paucis interjectis diebus, controversiæ quoque inter Civitatem & Nobiles, qui jam A. 1419. ob varia gravamina Civitate excesserant, eorundem Principum interventu compositæ; (z) sed & utriusque auctoritate Wirichius ab Hohenberg Civitati reconciliatus, atque sublatis utrimque hostilitatibus, Wirichio sua jura reservata fuerunt. (a)

Eodem anno Bernhardus cum Stephano Palatino & Emicone Leiningensi Comite, Spirensibus, a Rhabano Episcopo ob-

tulit, sedens in castro Schiltach ad Nigram Silvam. Vid. Tschudii Chron. Helvet. Tom. II. pag. 70. & pag. 147.

- (x) Extat in *Ältenmässiger Geschichts-Erzählung Schwarzach* pag. 99. & 101.
 (y) Instrument. extat in *Tabulario Argent.* unde illud deprompsit SEBAST. MUEGIUS in *Cod. Mscpt. Arg.* pag. 109. ubi & alias transactiones exhibet, inter Episcopum & Civitatem hoc tempore initas; add. WENCKER. *de Pfalburgeris* pag. 102.
 (z) SCHILTER *ad Kænigshov.* pag. 878.
 (a) Tabularium Argent.

feffis, in auxilium venire decreverat. Verum sublata mox, juffu Sigismundi Imp. obfidione, res ad Comitiam Norimbergæ ejusdem anni delata. Bernhardus conciliandæ cum Epifcopo Civitati operam dedit, compositisque controverfiis, ipfe ob itinera hinc inde fufcepta, 6000. flor. impenfarum nomine, a Spirenfibus accepit. (b)

§. XXXVII.

A. 1423. (c) Bernhardus cum Emicone Leiningenfi Comite, genero, & Johanne Spanheimenfi communionem eo fine inivit, ut Dynaftiam Grævenfteinenfem, quam Emiconi ante biennium oppigneraverat Bernhardus, communi confilio & ope contra quoscunque turbatores defenderent; at Friderico Leiningenfi, pignoris domino, reluitionem concederent. Societas hæc inita fuiſſe videtur contra Electorem Palatinum, qui de Dynaftia hac cum Spanheimenfi Comite tum lites alebat. Res eodem anno (d) tranſacta, juſque aperturæ in Grævenſtein. Ludovico Electori aſſertum; qua de re Bernhardus Marchio & Emico Leiningenſis Comes eidem literis caverunt. (e)

Acta intuitu
Grævenſtein.

Tom. II.

O 2

(b) LEHMANNUS *Chron. Spir.* Lib. VII. Cap. 94. pag. 833.

(c) Die Martiſ poſt S. Martini.

(d) Die Veneris poſt S. Andreæ.

(e) Datæ ſunt hæc literæ die Martiſ poſt feſtum circumciſionis A. 1424. Extant, uti & præcedentes, in Tabulario Bada-Badenſi.

BERNH.

§. XXXVIII.

Lites
cum Ci-
vitatibus
Brisgo-
viæ.

Iisdem temporibus Bernhardo cum Civitatibus Friburgo, Brifaco, Endinga, quarum Præfectus ille nuper fuerat, (f) natæ sunt lites.

Gravami-
na Bern-
hardi.

Intolerabile ei visum est, subditos ipsius Hachbergenfes & Usenbergicos, civium Brisgoicorum ordini adscriptos, iisdem, quibus incolæ Civitatum, juribus gaudere, turbataque Principis jurisdictione, non modo in Civitatibus ob delicta conveniri, sed & ab iisdem ad servitia quædam adstringi; (g) in transactione licet, quam cum Civitatibus Brisgoicis Egon Friburgi Comes & Otto Marchio Hachbergenfis, post intestinum bellum A. 1368. inierant, (h) prospectum, ut extranei, in territorio Principum constituti, cives dimitterentur ex urbibus, nemoque in posterum ab illis reciperetur civis, nisi Domini sui impetrato consensu. Bernhardus civibus his extraneis jus civitatis abrogari, eosque, qui in urbibus confederant, sibi tradi postulavit.

§. XXXIX.

Querelæ
Civita-
tum.

Civitates ad privilegia Imperatorum & ad antiquas Brisgovix consuetudines provocabant; non adversari sibi dicentes pa-

(f) Vid. supra ad A. 1415.

(g) Gravamina Bernhardi cognoscuntur ex scripto, quod A. 1424. cum Principibus Imperii communicavit, apud WENCKER. in continuatione de Usburgeris pag. 64.

(h) Transactionem hanc exhibet WENCKER. loc. alleg. pag. 71.

cta, cum Hachbergæ Marchionibus inita, civesque suos, in Hachbergensi Dynastia habitantes, nunquam inter homines proprios Hachbergenfium habuisse locum. Sed inprimis grave videbatur Civitatibus, Bernhardum, etiam post annale tempus, quod ejusmodi vindicationibus jure Germanico præfixum, jus sibi asserere in eos, qui in ipsis Civitatibus fortunarum sedem elegerant. Accessit & alia causa, quæ maxime Civitates angebat; nova nempe vectigalia, a Bernhardo per Brisgoviam passim & Mühlbergæ erecta; non Civitatibus modo, sed finitimis quoque onerosa.

Brisgovicæ ergo & Alfaticæ Civitates A. 1422. die Saturni post S. Michaelis, quinquennale contra Bernhardum Civita-
tum fœ-
dus. foedus inierunt, (i) cui anno insequenti, die Dominica post Jacobi, Ludovicus Comes Palatinus Rheni Alfaticæque Præfectus accessit. (k)

§. XL.

Sigismundus Imp. ad quem res fuit delata, Bernhardum Amicis
conven-
tionibus
abruptis
bellum
geritur. & Civitates A. 1421. vocavit Nickelsburgum in Moravia, & anno sequenti Ratisbonam, denique Norimbergam. Quum autem, impediens Bohemiæ turbis, conventus hi locum non habuissent, amicæ compositionis via tentata est.

O 3

(i) Instrumentum hoc extat in Chartophylacio Argent.

(k) Novum instrumentum, quod tum confectum est, in Tabulario quoque Argent. servatur.

Colloquium Argentorati A. 1423. habitum, in quo Carolus Lotharingæ Dux (1) intercessoris munia gessit. De pluribus articulis, ex voluntate fere Bernhardi Marchionis, transactum. Res tamen ad finem non omnino perducta. Alius ergo Conventus WORMATIAM indictus, ubi presentibus CONRADO MOGUNTINO & OTTONE TREVIRENSI ARCHI-EPISCOPIS, denuo tractata controversia, sed irrita conatu.

Unde cum tres alii Conventus, sub initium A. 1424. Argentorati, WORMATIÆ, MOGUNTINO & TREVIRENSI intercessoribus, habiti, quoque fuissent abrupti, res denique ad arma devenit; (m) SIGISMUNDO IMPERATORE litigantes frustra hortante ad pacem. (n)

Pentecostali tempore A. 1424. ALFATIÆ BRISGOVIÆQUE CIVITATES cum LUDOVICO PALATINO, EPISCOPO SPIRENSI & WIRTEMBERGICO COMITE, aliisque belli fociis, irruptionem in Marchionatum fecerunt. RAFTADIUM & plures vici combusti. MÜHLBERGÆ & GRABÆ Castra obsessa, non capta. Quum enim per tres septima-

(1) Hic tum etiam de controversiis, quas cum Civitate Argentinensi habuerat, intercedente Bernhardo Marchione, confocero, amice transegit. Literæ transactionis, die Veneris post S. Catharinæ A. 1423. datæ, in Tabulario Argent. servantur.

(m) Singula hæc narrantur in literis fœderatorum ad Imperatorem apud WENCKER. loc. alleg. p. 85.

(n) Extant hæc literæ apud WENCKER. loc. alleg. pag. 83. & 84.

nas durasset obsidio, intercedente Dieterico Archi-Episcopo Coloniensi, Johanne Herbipolitano Episcopo & Alberto Hohenloënsi Comite, in castris ad Mühlbergam res transacta est. (o)

§. XLI.

Conditiones præcipuæ:

1. Marchio omnia bello ablata, una cum redditibus perceptis, Civitatibus restituat.

Trans-
actio
cum Ci-
vitatibus.

2. Liber commeatus ex unius in alterius terras obtineat, ad normam transactionis, inter Egonem Comitem Friburgi & Civitates Brisgovicas initæ A. 1368. Marchioni tamen evictio competat hominum priorum, a die, quo Hachberg. & Usenberg. Dynastias obtinuit.

3. Delicta, a subditis Civitatum in Marchionis ditionibus commissa luantur pecunia. Bona capite plexorum propter homicidia, in iisdem terris perpetrata, cognatis pro certa pecuniæ summa restituantur.

4. Actiones de bonis aut debitis, in foro domicilii aut rei sitæ instituantur.

(o) Bellum hoc descripserunt URSTISIUS in *Chron. Basil.* Lib. IV. Cap. 24. REMBOLDUS SLECHT. WENCKER. loc. alleg. pag. 64. SEBAST. MUNSTER *Cosmograph.* Lib. III. pag. 809. BERNHARD. HERZOG. *Chron. Alsat.* Lib. VIII. Cap. 28. pag. 136.

BERNH.

5. Usburgeri Civitatum, in Dynastiis Hachberg. & Usenberg. fedentes, jura Civium amittant. Civitates subditos Marchicos in posterum non ut cives recipiant.

6. Vectigalia, quæ Marchio in Brisgovia a tempore æquifiti Hachbergici Marchionatus instituit, aboleantur.

7. Feuda, Cunemanno Bolsenheimio a Marchione ablata, intra anni spatium ei restituantur. Hachbergici & Usenbergici Vasalli a Paribus Curiae Hachberg. & Usenberg. judicentur.

8. Civitates per sexennium in quietâ possessione vicorum Remfingen, Höchstât, Achkarn & Lüffelheim permaneant, quo finito cujuslibet partis salva sint jura.

9. Vici Badenses Uringen, Eyftatt, Baldingen & Malterdingen, quos homagio sibi Argentinenses obstrinxerant, Hermano tradantur Sulzensi Comiti, donec singulis pacis conditionibus satisfecerit Marchio. (p)

In specie
cum Ar-
genti-
nenfibus.

Lites, quæ civibus quibusdam Argentinæ Civitatis, de bonis naufragio occupatis, de vectigalibus in moneta, non recepta, exactis, aliisque de rebus cum Bernhardo intercefferant, peculiari Principum quorundam arbitrio reservatæ fuerunt. (q)

§. XLII.

(p) Transactio hæc extat in Archivo Bada-Durlacensi.

(q) Literæ, in agro Mühlbergenfi, die Lunæ post S. Petri & Pauli A. 1424. confectæ, Dieterici Coloniensis Archiepiscopi, Joltannis Episcopi Würzburg. Alberti Hobenloënfis Comitis atque Bernhardi nostri sigillis signatæ, in Tabulario Argent. servantur.

§. XLII.

A. 1425. Bernhardus memorabili transactione cum Johanne Spanheimensi Comite Beinhemii apud Alfatas in Comitatum Spanheimensem jus sibi acquisivit & posteris. Spanheimii Comitum duæ lineæ, Cruzenacensis & Starckenburgensis fuerunt. Illa citeriorem Comitatum, qui proprie Spanheimensis, hæc ulteriorem, (r) qui Starckenburgensis adpellatur, tenuerunt. Ultimus lineæ prioris Comes, Simon IV. filiam heredem reliquit Elifabetham, quæ Ruperto Imperatori, focero, & postea (s) Ludovico Barbato, Electori Palatino, affini suo, quintam partem Comitatus donavit, Johanne, Starckenburgicæ lineæ postremo, consentiente. Quinta hæc pars Electoratus ab eo tempore mansit conjuncta; reliquæ quatuor partes ad lineam Starckenburgicam, solam superstitem, pervenerunt. Ex linea hac Joannes Cæcus, Spanheimensium ultimus, A. 1437. defunctus, jam A. 1415. testamentum condidit, quo Bernhardo Marchioni Badensi & Friderico Veldentiæ Comiti, amitarum suarum fi-

Trans-
actio
Beinheimensis.

Tom. II.

P

(r) *Vordere und Hintere Graffschaft Spanheim.* Conf. TRITHEMIUS in *Chron. Hirsaug.* ad A. 1411. qui tamen in rebus Spanheim. nonnulla tradit minus exacte.

(s) A. 1416. Literas traditionis exhibet TOLNERUS in *Cod. Diplom. Palat.* num. 215.

BERNH. I.

liis (t) spem succedendi in terris suis fecit, eamque A. 1425. Beinheimensi pactione firmavit. (u)

§. XLIII.

Leges
ejus.

Pacti summa huc redit, ut Bernhardus Marchio & Fridericus, Veldentiæ Comes, utrumque Spanhemii Comitatum indivisim tenerent, eorumque uterentur insignibus. Cruzenacum oppidum & Castra excipiuntur, quæ in communione cum Ludovico Electore tum habuerat Johannes. Uterque Comitatus non nisi ad masculos, & quidem ad Bernhardi Marchionis & Friderici

(t) Amitæ hæ fuerunt Loretta & Mechtildis; quarum illa Henrico nupserat, Veldentiæ Comiti, mater Friderici; hæc Rudolpho Longo Marchioni matrimonio juncta, filium ex eo susceperat Bernhardum. Amitarum harum patrem nonnulli vocant Henricum, alii Johannem. LUCÆ Gravenfaal p. 612. SPENER. Op. Herald. Part. spec. L. II. Cap. 4. §. 5. L. III. Cap. 27. §. 16. Johannem fuisse patrem Mechtildis supra in Rudolpho Longo Marchione ostendimus.

(u) Tradunt Scriptores, Johannem Spanhemii Comitem, cum Henrico patruo & Simone fratre dissidia alentem, relicto Spanheimensi Comitatu, ad Rudolphum divertisse Badæ Marchionem, Mechtildis Spanheimensis maritum; a quo honorifice exceptus & paternæ ditioni post Henrici mortem restitutus, extincto Simone fratre, cum & ipse liberis careret, hoc successione pactum, in grati animi testimonium, cum Bernhardo, Rudolphi Badensis filio, iniverit. TRITHEMIUS in Chron. Hirsaug. ad A. 1411. pag. 332. & SPENER ex Chron. Mscpt. Comitum Spanheim. l. cit. Lib. II. Cap. 4. §. 5.

Comitis nepotes, eorumque defectu, ad Wilhelmum, Hennebergæ Comitem, ejusque filium ac successores primogenitos transeant. Familiæ heredes sibi mutuo succedant. Venditio Comitatum & oppignatio prohibita. Pax Castrensis inter heredes ineatur. Feuda communi nomine conferantur a Seniore familiæ. Feuda vacua, communi consensu, vasallo novo concedantur.

Johannes Spanheimensis, Jacobum, Bernhardi filium, & Fredericum Veldentinum, ad communionem terrarum vivus admittit. Ludovico, Electori Palatino consentienti, Jacobus & Fredericus, partis ad eum spectantis securitatem, literis, Heidelbergæ A. 1428. datis, præstiterunt. (x)

§. XLIV.

Eodem anno Ludovicus Palatinus Comes & Civitates, Argentoratum, Basilea, Friburgum, Brisacum aliæque, inopinato Bernhardum aggressæ sunt bello. Mühlberga a fœderatis obsessa & capta. Sed vix abductis inde fœderatorum copiis, Marchio cum Wilhelmo, Argentinensi Episcopo & Ludovico Lichtenbergensi Comite, adversus Argentinenses fœdus inivit, cui paulo post Lotharingæ Dux & Stephanus Comes Palatinus cum Salmensi

Bellum cum Civitatibus ad Rhenum.

Tom. II.

P 2

(x) Literæ hæc extant apud LÜNIG *Reichs-Archiv Part. Special. Contin. II. IV. Abtheilung. IX. Absatz pag. 490.*

BERNH. I.

& Bitenfi accesserunt Comitibus. Bernhardus cum Lichtenbergæ Dynasta Rhenensem Argentinensium pontem occupavit mense hujus anni Septembri. Inde pulsus, Oberkircham, quam pignoris jure possidebant Argentinenses, quinque mensium spatio obsedit; re infecta denique redire coactus. Bellum hoc, post multa damna utrinque illata, A. 1429. Archiepiscopi Moguntini interventu compositum est Spiræ. (y)

§. XLV.

A. 1430. Rabanus, Spirensis Episcopus, bonis & jurebus Episcopatus a Marchione vim illatam conquestus, collecto sociorum exercitu irrupit in Marchiam; Mühlbergensis Castri obsidioni pertinaciter insistens; donec intercessione Herbipolitani Episcopi discessum ab armis. (z)

Eodem anno Bernhardus literis Schwarzacensi monasterio ejusque Abbati Conrado Schoenbergero Badæ datis, hominibus S. Petri, (S. Petersleuth) in judiciis vicisque monasterii sedentibus, omnia, quæ hucusque ei præstiterant, servitia remisit. (a)

§. XLVI.

(y) HERZOG *Chron. Alsat.* Lib. IV. pag. 109. & 110. & Lib. V. pag. 14.

(z) LEHMANN. *Chron. Spir.* Lib. VII. Cap. 94. pag. 833. SIMONIS *Episcopi Spirenses* pag. 150.

(a) Tabularium Schwarzacense.

§. XLVI.

Bernhardus præter Marchionatum Hachbergæ, quem, ut diximus, (b) Otto, lineæ Hachbergicæ senioris postremus, ei vendidit, aliis terris ac bonis Marchiam suam adauxit.

Accessio-
nes ter-
rarum &
jurium
sub Bern-
hardo
Marchio-
ne.

A. 1377. Gerhardus de Staffort, armiger, Bernhardo & Rudolpho fratribus homines suos proprios, in vico Lütolzheim ali-
bique in Marchionum ditione commorantes, exceptis tantum vi-
cis Forcheim, Daslsan (Dachslan) & Specke, pro 15. Libris
denariorum Argentinensium vendidit.

A. 1382. una cum fratre Rudolpho coëmit a Cunzio de
Schmalenstein partem, quam habuit in Straubenhard, Langenalb,
Tennach & Tobel, una cum curia in Nibelspach.

A. 1405. Hugo de Berneck, armiger, juri patronatus in
Niefern, in gratiam Bernhardi renuntiavit.

A. 1407. Johannes de Waffelnheim miles eidem Marchio-
ni ejusque heredibus masculis, tradidit suam partem vicorum Waf-
felnheim, Uberechlingen, Kraftetten, Frydeshein, Utelnheim,
Hiltenhufen, redditus vini in Goffeln, balneum & decimas in Pfaf-
fenhofen, Hattenmatte, Obenheim, Nükirch, curiam in Zabern &
Mittelbrunn, ita ut Marchio, ejusque hæredes masculi, his omni-
bus uterentur. Loca hæc in Alfatia Inferiore sunt sita.

(b) Tom. I. pag. 374.

BERNH. I.

A. 1416. vicum Eystatt in Marchionatu Hachbergenfi, pro tribus florenorum millibus oppigneratum, à Casparo de Klingenberg ejusque uxore Margaretha Maltereria Bernhardus redemit. (c) Eodem anno idem Marchio a Reinhardo Hofwarth de Kirchein partem vici Eysingen comparavit.

§. XLVII.

Accessiones variae
& oppignerationes.

A. 1422. Conradus Bernlappius, armiger, quartam ei partem Castri Zaringensis, cum silvis, banno ferino, pratis, aquis, aliisque juribus, ad hanc partem spectantibus, servata sibi altera quarta, tradidit; ea conditione, ut ipse Marchio ejusque heredes nobilem semper virum constituent, qui de pace Castrensi Zaringæ servanda, fidem suam Conrado ejusque heredibus adstringat. Conradus paulo post solennibus literis pacem hanc se servaturum promisit. (d)

A. 1422. & 1426. Bernhardus varias partes in vicis Wolfartsweyer, Sellingen & Berghausen; item maximam partem Altensteigæ ab Hohenbergæ Comite acquisivit, quam dein Uracensibus Comitibus oppigneravit.

Sigismundo Imperatori non semel magnas pecuniæ summas; quin & Wirtembergicis Comitibus 20. millia florenorum mutuo dedit; Herrenbergiana in pignus accipiens.

(c) Tabularium Bada-Durl.

(d) Codex Diplom.

A Zolleranis Comitibus pro 3000. florenis ei oppignerata Hechinga. Henrico, Herrenbergiæ Comiti, similem fere summam, Maspachio in pignus recepto, commodavit.

§. XLVIII.

Obiit Bernhardus A. 1431. III. Non. Maji. Ætatis ejus incerti sunt anni. Tempus nativitatis Chartæ & monumenta occultant. Patri A. 1372. mortuo per LIX. annos superstes, A. 1379. fratris, cum jam fuerit curator, necesse est, eum septuagenario multo majorem obiisse.

Mors & ætas Bernhardt.

Cum monasterio Cisterciensium Albæ Dominorum multis licet litibus fuerit districtus, in Choro tamen Ecclesiæ eorum sepulchrale monumentum ei fuit exstructum; quod varias inter mutationes ædis & monasterio destructo, tamen perstitit illæsum. Imaginem ejus loco suo repræsentamus lectori. Inscriptio diem & annum mortis indicat, ætatem silentio transit. (e) En Inscriptio verba: „ Anno Domini MCCCXXXI. Tercio mensis Maji obiit „ Illustris Princeps Bernhardus Marchio de Baden. „ Monumenti hujus fide unanimi consensu credunt scriptores, Bernardum in Ecclesia Albæ Dominorum fuisse sepultum.

WOLFGANGUS DE ROTENBERG, Collegiæ Badensis Præpositus, haud ita pridem defunctus, in Differtatione,

(e) SCHANNAT. in *Vindem. Literar. Collect. I.* pag. 152. Epitaphium exhibet, sed iconem ejus non dedit.

BERNHARD.

quam manuscriptam reliquit, contendere conatur, Bernardum in Ecclesia Parochiali Badæ fuisse sepultum; at sub nepote ejus Carolo ad Dominos Albæ translatum. Equidem sepulturam ejus in Æde Badensi admitto, translationem rejicio. Ædis hujus in Ecclesiam Collegiatam conversio a Bernhardo nostro jam fuerat decreta A. 1413. Petiit a Johanne XXIII. Pontifice consensum, quem etiam Bulla, ad Constantiensem Episcopum scripta, obtinuit. Bellici tumultus consilii hujus complementum impediverunt.

Patris decreta sub Nicolao V. A. 1453. complevit Jacobus, ut suo loco docebitur. In Charta, quæ tum hac super re scripta, Missisque Pontificiis a Marchione tradita fuit die XI. Aprilis, hæc verba leguntur: „ Cum felicis recordationis Illustris Principis Badensis, Bernardi, genitoris seu patris ipsius „ Jacobi, in ipsa Ecclesia Badensi sepulti &c. „ Bernardi sepulturam in Ecclesia Badensi evidenter hæc docent. Evidentius ipsæ Monumenti sepulchralis reliquiæ A. 1753. in eadem sub altari detectæ, ecclesiæ chorum novis ornamentis quum decoraret Ludovicus Georgius Marchio Badensis. ROTENBERGIUS, qui cum Collegis suis aliisque permultis sepulchri reliquias viderat, eas ita describit: „ Inventus est prægrandis lapis inversus, qui „ licet in frustra dissectus, manifeste & irrefragabiliter spectantibus exhibuit figuram equestrem Bernardi, ære fusam, cum „ in-

„ inscriptione: „ Anno Domini MCCCCXXXI. Sabbato post
 „ inventionem Sanctæ Crucis obiit Illustris Princeps Bernardus
 „ Ba - - - t in pace. „ Notandum vero, quod huic la-
 „ pidi detractum fuerit æs omne fufum cum figura statuæ, feuti
 „ ac galeæ, ac circumscriptis literis, tamen ex incifura lapidis
 „ hæc omnia adhuc legenda & cognoscenda erant & curiofo-
 „ rum inspectioni prostant. „

Ex narratis his ROTENBERGIUS colligit, ex Ecclesia
 Badensi in Albenfem Dominorum translatum fuiffe corpus Bern-
 hardi; translationem sub Carolo nepote factam esse reputans.
 Verum enimvero, quæ caufa inducere potuerat nepotem, Avi
 fui manes tam duriter ut tractaret; sepulcralem ut diffringeret
 lapidem, quin & omnibus ornamentis æreque,, figuris literisque
 infuso, spoliaret. Barbara hæc violatio sepulcri, non translatio di-
 cenda. Verifimilior fententia est, Bernhardum in Parochiali Ba-
 densium Ecclesia voluiffe sepeliri, quod illam ornandam decreve-
 rat, nec unquam ex ea fuiffe ablatum. Sepulcri spoliatio illi tem-
 pori adfcribenda, quo Bada omnis & Castrum, superiore feculo
 finiente, bellicis everfa furoribus. Superest ergo, ut Mausoleum
 Albenfe Bernhardi Honorarium dicamus.

§. XLIX.

Princeps fuit egregius, inter potentes & bellicosos Ger- Chara-
 mania Magnates fui feculi reputandus. Gloriosum ejus fexaginta eter.

Tom. II.

Q

BERNH. I.

annorum, sub quinque Imperatoribus regimen, quo sapientia, justitia, integritate, fortitudine mentis, nulli Principum facile secundus. Apud Sigismundum Imp. cujus electionem promoverat, tanta ejus fuit auctoritas, ut difficillima negotia ejus consilio expediret & manu. Bello incomparabilis, inter perpetuas illorum temporum turbas, quibus omnia vi & armis gerebantur, pacis tamen studiosus & sancte foedera colens. Unde nonnisi provocatus defendendisque suis juribus & fociis induit arma. Dissidia aliorum sua saepe intercessione composuit: officiosus in omnes. Rei intentus domesticæ, sed munificus, ut principem decet atque liberalis, Marchionatum, dignitate opibus & potentia auctum, posteris tradidit.

§. L.

Cancellaria & Curia.

Cancellariam & Curiam in meliorem ordinem redigit. Vafallos, Judiciis feudalibus ut frequentes interessent, graviter monuit.

Cancellario usus est Johanne de Bruffella, quem in literis A. 1422. *Scribam* appellat, in cujus potestate fuerat Marchionis sigillum. Idem in Charta A. 1424. vocatur „Venerabilis „Vir Dominus Johannes de Bruffella, Protonotarius illustrissimi Principis ac Domini Bernhardi Marchionis de Baden. „Cancellarii munere ergoungebatur Johannes, nomen licet in Aula Badensi non fuerit in usu. Politica & civilia ab eo tractabantur negotia. Confiliarii tum nondum in Collegia distributi. Unde

inter primarios Aulæ ministeriales Cancellarius habebatur; non nisi Vicario Principis & Aulæ magistro provinciali (Landhofmeister) postpositus. Sub Christophoro Marchione Kieferus & Schriberus, (f) sub Ernesto Gutius; sub Carolo II. Achtfinitus, sive Amelius; sub filiis Caroli II. Breitenaker JurisConsulti Doctores *Cancellarii* nomine inclaruerunt. Postremis sub Marchionibus hæc dignitas quieuit.

§. LI.

Sub eo Sigilla equestria in defuetudinem venerunt; at cera rubra invaluit. Ecclesiastici Principes & Comites cera viridi sunt usi. Multi ex illis privilegio ceram rubram obtinuerunt. Seculi XVI. initio cera rubra apud Comites in usu.

Cæsares a Bernhardi hujus temporibus Marchiones Badenses appellarunt *Lieber Vetter oder Oheim*.

Hæc omnia in summam si colligas, haud difficulter perspicias, Bernhardum nec inter majores, nec inter posteros habuisse, quem ei compares, multo minus præponas.

§. LII.

Prima Bernhardi uxor fuit Margaretha, Rudolphi Comitis de Hohenberg filia, cujus mentio fit in Charta foederis, a Ru-

Tom. II.

Q 2

(f) Wendel Schriber.

BERNH. I.

dolpho nostro cum Eberhardo III. Comite Wirtembergensi A. 1374. contracti, qua filia ejus Margaretha, Marchionissa Badensis, cum Wirtembergicis foedus continuare jubetur, si Rudolphus ante foederis expirationem moriatur. (g)

Cum autem matrimonium hoc sterile esset, atque mortuo Bernhardi fratre Rudolpho, solus ille ex Domo superesset Badensi, divortium cum Margaretha meditatus est. Adivit ergo Clementem VII. Papam Avenione A. 1392. iudices petens, qui examinarent; annon matrimonium contra jura canonica fuerit initum. Verba Bullae Clementis sunt, *quod consanguinitatis vel affinitatis impedimenta existerent.* Conjugium, quod 18. annos duraverat, solutum. Bernhardus ad secundas progressus est nuptias, ducta uxore Anna, Ludovici Comitis Oetingae filia, quanto consanguinitatis gradu ei juncta. Bonifacius IX. contra Clementem VII. Romae electus, A. 1398. Bullam dispensationis ei transmittit. (h)

§. LIII.

Liberi.

Ex Anna hac Bernhardus tres filios & septem filias procreavit. Inter filios:

(g) Charta foederis in Chartophylacio Wirtemberg. servatur. In fine ejus legitur. *Dasß wann Graff Rudolph innerhalb dieses Ja'rs absterbe, so soll unser liebe Tochter Frowe Margaret von Hohemberg, Marggrevin zu Baden dis buntnuzz volle ushalten in allen sachen.*

(h) Bulla utriusque Papae in Chartophylacio Bada-Durlac. Basileae servatur.

1. Jacobus, natus A. 1407. qui patri successit.
 2. Bernhardus, quem Sigismundus Imp. literis Cassaviæ datis A. 1423. despondit Eberhardi, Comitis Wirtembergici filiae, Cæsaris ex sorore pronepti. Elifabetha Noribergæ Burggravia, Comitissa de Wirtemberg, sponsæ mater, consensit. (i) Sed princeps hic juvenis præmatura morte ante nuptias deceffit.
 3. Rudolphus natus 14. Julii A. 1417. diem obiit supremum A. 1424. 1. Aug. (k)
- Inter filias: 1. Anna, nata 15. Mart. 1398. nupta Ludovico Lichtenbergico A. 1409.
2. Beatrix, nata A. 1400. die Joh. Bapt. desponsata Emiconi Leiningæ Comiti, Instrumento Badæ confecto A. 1409. Beatrici in dotem octo millia flor. adscripta sunt. (l)
 3. Mechtildis, nata A. 1401. d. XI. Dec. † 1402. d. 18. Apr.
 4. Margaretha, nata A. 1404. die Convers. Pauli A. 1412. desponsata fuit Adolpho, Nassoviæ Comiti, cum dote 8000. florenor. Adolphus ei pro vidualitio assignavit 16000. flor. Wisbada pro pignore data. Conventio hæc Wormatiæ scripta est.
 5. Agnes, nata die Lætare 1408. desponsata GerharDO Duci Sleswic. A. 1432.

Q 3

(i) Instrumenta hæc extant in Tabulario Bada-Badenfi.

(k) ORFELII *Scriptores Rerum Boicârum* Tom. II. pag. 587.

(l) Charta est in Tabulario Bada-Badenfi.

BERNH. I.

6. Urfula, (*m*) nata A. 1409. die Ven. ante Simon. Jud. desponsata I. Godefrido Comiti in Ziegenhayn A. 1422. cum dote 8000. flor. (*n*) II. Duci Teccensi, Ulrico Cæco A. 1426. † A. 1430.

7. Brigitta, nata A. 1416. die 1. Jan. vixit adhuc A. 1441. (*o*)

R U D O L P H U S V I I.

§. LIV.

RUD. VII.

Rudolphus, Bernhardi frater, princeps quoque bellicosus, qui in turbis seculi XIV. finientis, bellicæ virtutis suæ varia specimen dedit. Vixit sub tutela Ruperti Palatini Electoris & dein fratris sui Bernhardi, qui A. 1379. suo & tutorio Rudolphi nomine foedus cum Civitatibus Sueviæ inivit. (*p*) Paulo post cum fratre terras partitus, (*q*) superiorem Marchionatum accepit; atque solenni pacto Heidelbergæ A. 1380. eodem cum fratre

(*m*) Errat CRUSIUS, qui in *Annal. Sæv.* Tom. I. pag. 346. scribit, A. 1419. Urfulam obiisse Rudolphi March. Bad. filiam Ulrico Duci Teccensi matrimonio junctam. Urfula hæc fuit Bernhardi filia, & obiit demum A. 1430.

(*n*) Instrumentum in Tabulario Bada-Badensi superest.

(*o*) Scheda Tabularii Bada-Durlac. liberorum Bernardi natales recenset.

(*p*) Vide in Bernhardo I. p. 67.

(*q*) Ibidem p. 68